

de passant

VOOR IEDEREEN VANAF ZES JAAR
WWW.LAIKA.BE

De passant (6+)

Beste leerkracht,

Binnenkort komt u met uw leerlingen kijken naar de voorstelling *De passant*, een productie van Laika gecreëerd door de jonge maker Michai Geyzen. Om de leerlingen voor te bereiden op dit theaterbezoek, stelde Laika deze bundel samen. Daarin vindt u informatie over de voorstelling en de thema's. Ook geven we een aantal tips over hoe u met dit thema in de klas aan de slag kunt.

De informatie in deze map is enkel een hulpmiddel. Een inspiratiebron. U hoeft uiteraard niet elk item te behandelen. U kan er uit plukken wat u nodig acht om de leerlingen toe te leiden naar de voorstelling, of na afloop samen met hen door te nemen wat ze hebben beleefd.

Een goed voorbereid publiek is een aandachtig, nieuwsgierig en betrokken publiek. Dit is een eerste voorwaarde om het bijwonen van een voorstelling tot een inspirerende, verrijkende ervaring te maken.

Mocht u nog vragen hebben, dan kan je die mailen naar info@laika.be.

We horen graag de reacties van de leerlingen op de voorstelling; deze kunnen naar hetzelfde adres worden gemaild of op onze site of facebookpagina gezet worden.

Hartelijke groet,

Laika

www.laika.be

www.facebook.com/Laika.theater.der.zinnen

Over de voorstelling

De Passant is Michai Geuzens eerste voorstelling voor een jong publiek. Hij maakt die op vraag en onder de vleugels van Laika. *De passant* gaat over ‘thuis’: over de zoektocht naar een thuis en het herkenbare maar onbeschrijflijke gevoel ergens thuis te komen.

Dit onderwerp fascineert Michai. Als kind is hij zo’n 24 keren verhuisd. Zijn ouders scheidden al toen hij heel jong was; hij woonde beurtelings bij zijn vader en bij zijn moeder. In het huis van zijn vader had hij op den duur, door de komst van halfbroertjes, geen eigen kamer meer. Hij ging veeleer ‘op bezoek’ bij mijn vader, want een eigen stek had hij er niet meer. Hij was er een ‘passant’ die kwam en ging. Bij zijn moeder legde hij een omgekeerde weg af: daar deelde hij eerst een kamer met drie andere kinderen en kreeg hij na verloop van tijd een eigen ruimte die hij zelf kon en mocht inrichten zoals hij dat wilde. Toch zorgde het feit dat hij in twee huizen woonde ervoor dat hij zich nergens echt thuis voelde. Hij pendelde heen en weer met een koffer vol spullen. Na verloop van tijd werd die koffer steeds kleiner.

Nog steeds voelt Michai zich een passant. Hij heeft weinig spullen en gooit al wat hij overbodig vindt graag weg. Wat hij houdt zijn dingen die dierbare, emotionele herinneringen oproepen. Dingen die zijn identiteit bevestigen. En ook: telkens hij naar een andere woning verhuist, blijft de helft van de verhuisdozen onuitgepakt, omdat hij steeds het gevoel heeft dat de nieuwe woonst een tijdelijk verblijf is.

In het kader van zijn afstuderen aan de Toneelacademie schreef Michai een scriptie over het fenomeen ‘thuis’. Daarin gebruikt hij een aantal trefwoorden die ook inspirerend waren tijdens het creatieproces:

voorspelbaarheid

veiligheid

vertrouwdheid

rituelen

zich hechten of zich niet kunnen hechten

eenzaamheid

wederzijds (on)begrip

non-places en transitiezones

het belang om je huis open te stellen voor/te delen met andere mensen.

Anders gezegd: een huis kan pas echt een thuis worden wanneer je er andere mensen welkom kan heten. Dat laatste is essentieel om je ergens thuis te kunnen vullen. Je kan je huis heel gezellig inrichten, maar zonder de blik of dat klankbord van buitenaf, blijft deze plek veeleer doods.

Vluchtelingen die een eigen plek kregen toegewezen waar ze mensen konden ontvangen voelden zich naar eigen zeggen op slag veel meer thuis.

Michai beschouwt *De passant* als een pleidooi om je huis – als verlengde van jezelf – open te stellen voor de Ander. Dat is veel belangrijker dan het materiële bezit van een woning. De aanwezigheid van een ander mens creëert ook, als het goed is, een constante dynamiek van aftasten en zoeken, van geven en nemen. Maak een thuis die welkom schreeuwt, dat is de kern van de voorstelling.

Er wordt weinig gesproken in de voorstelling; woorden zijn niet de belangrijkste dragers van de inhoud. De spelersploeg bestaat uit twee acteurs, een muzikant en een danser. Dit heeft als gevolg dat beweging en muziek belangrijker zijn dan woorden.

De Passant is eerder als een kinderboek; elke scène is een pagina. Sla die om en je komt in een compleet andere scène terecht. En elke ‘pagina’ belicht telkens een ander inhoudelijk aspect van ‘thuis’. Er wordt geen klassiek verhaal verteld met een begin, een midden en een einde. Evenmin zijn de spelers psychologisch geduide karakters. Samen roepen ze de zoektocht naar een ‘thuis’ op, het gevoel nergens thuis te horen, de emoties die je overvallen wanneer je, na en lange tocht, eindelijk thuis kan komen...

Tips ter voorbereiding en naverwerking

A. WAT IS THUIS?

In de maanden voorafgaand aan de start van het repetitieproces stelde Michai een enquête op bestaande uit 15 vragen. Deze vragen richtten zich naar alle leeftijden en hebben als thema's: zich thuis voelen, het onderweg zijn, verhuizen, kind van gescheiden ouders en zich ontheemd voelen.

U kan deze enquête ook doen met de kinderen. U kan ook één vraag of een aantal vragen selecteren en deze aan de kinderen voorleggen tijdens een **kringgesprek**.

1. Waar ben je geboren?
2. Heb jij jezelf al eens ergens thuis gevoeld?
3. Waar voel jij je thuis?
4. Welke woorden associeer jij met 'je thuis voelen'?
5. Welke geluiden zijn er te horen op de plek waar jij je thuis voelt?
6. Hoe ruikt het waar jij je thuis voelt?
7. Welke moment van de dag vind jij thuis het leukst?
8. Wat zou je doen als je plots je huis kwijt was?
9. Welke dingen van thuis mis je als je op reis gaat? Of- in geval van co-ouderschap – wanneer je bij je mama/papa bent?
10. Stel: je moet snel vertrekken en je mag drie dingen meenemen die je aan thuis doen denken, welke dingen zijn dat dan?
11. Hoe vaak ben je al verhuisd?
12. Wat vind je leuk aan verhuizen?
13. Wat vind je niet leuk aan verhuizen?
14. Hoe maak je van een nieuw huis een thuis?

B. HET IDEALE HUIS/DE IDEALE WOONPLEK

Voor de repetities van start gingen, kreeg elke speler een wegwerpcamera. Michai vroeg om foto's te nemen van situaties of voorwerpen die ze associëren met 'thuis'. Dezelfde opdracht kan u ook aan de kinderen geven. Een variant daarop is dat de kinderen zelf één foto uitkiezen uit hun persoonlijke albums. Laat ze, ter voorbereiding van de opdracht, toelichten waarom net deze foto hun thuisgevoel representeren.

Tijdens het schrijven van zijn scriptie praatte Michai met een architecte die o.a. huizen ontwerpt. Zij vraagt aan de toekomstige bewoners nooit om hun ideale huis te schetsen of te beschrijven, maar vraagt naar concrete situaties. Bijvoorbeeld: hoe ziet jouw ideale ontbijt eruit in je huis? Deze vraag behelst andere vragen die polsen naar hoe het licht binnenvalt, hoe groot de tafel is, waar die tafel staat, wat ze zien wanneer ze vanaf de ontbijttafel uit het raam kijken... Andere vragen zijn: hoe ziet een gezellige avond thuis eruit? Wat doe je dan, en wie is er nog in huis aanwezig? Welke elementen moeten er aanwezig zijn om die gezellige avond waar te maken?

Hieronder vindt u een paar voorbeelden van dergelijke beelden:

Deze opdracht kan je ook doen aan de hand van foto's uit kranten en tijdschriften. Vraag is dan waarom deze foto's hen aan thuis doen denken.

Opdracht: laat de kinderen met beelden – eigen foto's of foto's die ze verzamelen uit kranten/tijdschriften – een collage maken van hun ideale woonplek.

C. SAMENLEVEN

Eén van de belangrijkste aspecten van ‘thuis’ is samenleven met andere mensen. Dat behelst in de eerste plaats respect hebben voor (de verlangens en wensen van) de ander, zonder jezelf in een hoekje te laten duwen.

Verdeel de klas in groepjes van twee, drie of meer kinderen. Maak in de klas een grote oppervlakte vrij of trek de speelplaats op met een paar krijtjes.

Ieder groepje tekent een huis, of een plattegrond van een huis. Laat ze gezamenlijk bepalen hoe ze het huis zullen indelen, waar de keuken, de woonkamer, de slaapkamers enzovoort zich bevinden...

De **opdracht** is om samen tot een ontwerp te komen waarin elk groepslid zich ‘thuis’ kan voelen. Eventueel kan elke groep zijn ontwerp toelichten. Onderstaande foto biedt misschien inspiratie.

D. HEIMWEE

Een oude vrouw keert terug naar de plek waar ze gelukkig was. Ze zit op een bankje, kijkt naar het afgeleefde huis en hoort weer de stemmen van haarzelf en van haar dochter die er opgroeide. Het huis symboliseert op die manier een plek waarvan het weerzien heimwee oproept.

<https://www.youtube.com/watch?v=HpoVwhSVI38>

Vraag aan de kinderen naar een plek die als 'thuis' aanvoelde. Vraag hen wat ze zich van deze plek herinneren. Is er één moment, één situatie die de plek voor hen dierbaar maakt? Waaraan ze met heimwee terugdenken?

Opdracht: laat de kinderen dat moment/die situatie vastleggen in een tekening.

E. LECTUUR & LITERATUUR TER INSPIRATIE

1. Vluchtelingen moesten hun huis – en vaak ook hun land – verlaten met een paar persoonlijke spullen. Deze spullen zijn de bitterzoete symbolen van de 'thuis' die ze moesten achterlaten. Ze herinneren hen aan wat hen lief was en waarnaar ze hopen terug te keren. In deze Engelstalige reportage komen een aantal vluchtelingen aan het woord.

<https://www.mercycorps.org/photoessays/jordan-syria/we-asked-refugees-what-did-you-bring-you>

2. In deze korte tekenfilm gaan een aantal verlaten huizen op zoek naar een andere plek om zich te vestigen...

<https://www.youtube.com/watch?v=aKRZn0uS6eA>

3. FEELING AT HOME/THUIS

FEELING AT HOME

Ken jij ook dat speciale gevoel ergens thuis te zijn? En waar komt dat gevoel dan wel vandaan? Waarom is thuis zo bijzonder voor jou? Vragen als deze vormden het vertrekpunt voor dit tweetalige boek (Nederlands-Engels) met bijdragen van kinderen uit maar liefst zeven landen: België, Palestina, Zuid-Afrika, Frankrijk, Polen, Estland en Ierland. Via de teksten, tekeningen en foto's vertellen kinderen andere kinderen over hun soms wel heel erg uiteenlopende thuissituaties.

Allemaal hebben ze zo wel hun eigen idee over 'thuis' en het gevoel dat daarbij hoort. 'Thuis' kan heel groot zijn of klein, je kan het af en toe ruiken, soms kan je het vasthouden en soms hangt het in de lucht. Thuis is overal hetzelfde maar tegelijkertijd ook overal verschillend.

Bart Moeyaert schreef de inleiding: "Een kussen in je rug. Een prettig dak boven je hoofd. Een hand die je helpt en niet te hard knijpt." Als je dat hebt, dan kun je volgens hem al veel aan.

Dit boek nodigde kinderen uit even stil te staan bij hun eigen thuis en na te denken over hoe dit thuis zich verhoudt tot daarbuiten. Voor begeleiders en leerkrachten was het dan ook een prima instrument om met kinderen te filosoferen over en te werken rond dit thema.

Het boek is helaas uitverkocht, al kan je het in sommige tweedehands boekenwinkels, zoals De Slegte wel vinden. Dit is de link naar enkele voorbeeldpagina's:

http://www.rasa.be/sites/rasa/files/files/rasa_feelingathome_boek.pdf

OM VOOR TE LEZEN...

Bij Uil thuis en andere verhalen

Schrijver: Arnold Lobel/Illustrator: Arnold Lobel

Uil besluit een pot tranenthee te zetten. Hij denkt aan allerlei verdrietige dingen, zoals lepeltjes die achter het fornuis zijn gevallen, liedjes waarvan niemand de woorden meer kent, een potloodje dat te klein is geworden om vast te houden... Na een tijdje is de ketel vol tranen. Hij warmt het op en geniet van de tranenthee. Dit bijzondere verhaal en vele andere staan in deze dikke bundel. Vier klassiekers van Arnold Lobel in één band: *Bij Uil thuis*, *Sprinkhaan op stap*, *Muizenverhalen* en *Muizensoep*. Leeftijd: 6-9

Een nieuwe thuis voor Treesje

Schrijver: Frank Pollet/Illustrator: Merel Eyckerman

Meester Werner zoekt een nieuw huis voor het mini-varken Treesje. Muk wil haar graag hebben en mama vindt het goed. Maar Treesje is groter dan verwacht. Leeftijd: 6-9